

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра здоров'я людини та фізичної терапії



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 16.10.2019 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

**«Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні
діяльності опорно-рухового апарату»**

підготовки бакалавра

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

освітньої програми 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» підготовки бакалавра галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» освітньої програми 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Розробник: Сітовський А.М., доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

Рецензент: Ходінов В.М., доцент, кандидат біологічних наук, доцент кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації Академії рекреаційних технологій і права.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної терапії

протокол № 2 від 03.09. _____ р.

Завідувач кафедри: _____ (проф. Лях Ю.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету фізичної культури, спорту та здоров'я

протокол № 2 від 11.02 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (доц. Мудрик Ж.С.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	22 «Охорона здоров'я» спеціальності, 227 «Фізична терапія, ерготерапія», освітня програма 227 «Фізична терапія, ерготерапія», освітній ступінь «бакалавр»	Нормативна
Кількість годин / кредитів 210/7		Рік навчання – 3-й
ІНДЗ: немає		Семестр – 5-6-й
		Лекції – 12 год.
		Практичні, семінарські
		Лабораторні – 28 год.
Індивідуальні		
Самостійна робота – 140 год.		
Консультації – 30 год.		
Форма контролю: екзамен		

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета курсу. Дисципліна спрямована на оволодіння студентами спеціальними знаннями, методичними прийомами та практичними навиками застосування методів оцінки та контролю функціонального стану у комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності хворих і інвалідів з захворюваннями й травмами опорно-рухового апарату. Узагальнюючи наукові і практичні дані, дисципліна розкриває суть завдань, які необхідно вирішувати в процесі організації і проведення фізичної терапії з даним контингентом, обґрунтовує ефективні методи реалізації цих завдань.

Завдання курсу: поглибити та розширити знання студентів про етіологію, патогенез, клінічну картину захворювань опорно-рухового апарату; сформувані у студентів навик застосування засобів та методів контролю функціонального й психо-емоційного стану у фізичній терапії при травмах й захворюваннях опорно-рухового апарату.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта фізичним терапевтом при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили та м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- суглобова гра
- визначення інтенсивності та динаміки болю
- оцінювання активного та пасивного руху
- вимірювання амплітуди руху у суглобах (гоніометрія тощо)
- визначення м'язової сили (мануальне м'язове тестування, динамометрія тощо)
- визначення м'язової витривалості
- визначення рівноваги та координації
- оцінювання рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)
- оцінка стану кукси

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта ерготерапевтом при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату

1. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили, м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення функцій суглобів та кісток
- порушення рівноваги та координації

- порушення довільних рухових функцій

Засоби та методи:

- опитування, бесіда
- візуальна аналогова шкала болю
- огляд
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- тести на визначення м'язової витривалості
- тести на рівновагу та координацію
- тести для оцінки довільних рухових функцій
- оцінювання стану кукси

2. Опитування з метою вибору і (обґрунтування) використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю
- інструменти оцінки

3. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта
- рівня функціональної незалежності
- якості та безпеки

виконання

Засоби та методи:

- бесіда
- спостереження
- інструменти оцінки

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Лабораторні	Самостійна робота	Консультації
Змістовий модуль 1. Фізіологічні основи діагностики рухових порушень при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату					
Тема 1. Загальна характеристика засобів та методів у діагностиці рухових можливостей людини.	6			6	
Тема 2. Фізичний розвиток, його показники і фактори, які його визначають.	6			6	
Тема 3. Соматоскопія.	6			6	
Тема 4. Конституція людини та фактори, що її визначають.	6			6	
Тема 5. Особливості обстеження травматологічних та ортопедичних хворих.	8	2		6	
Разом за модулем 1	36	2	0	30	4
Змістовий модуль 2. Методи оцінки та контролю порушень при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату					
Тема 6. Антропометрія. Методи оцінки фізичного розвитку.	14	2	2	10	
Тема 7. Дослідження компонентного складу тіла.	14	2	2	10	
Тема 8. Скеліпіння стопи, їх форма та методи оцінювання.	14	2	2	10	
Тема 9. Постава тіла, методи її оцінювання.	10		2	8	
Тема 10. Клінічний аналіз ходи. Постуральний баланс.	10		2	8	
Тема 11. Динамометрія.	12	2	2	8	
Тема 12. Ергографія.	10		2	8	
Тема 13. Електроміографія.	10		2	8	
Тема 14. Мануальне м'язове тестування.	10		2	8	
Тема 15. Діагностика вимірювання амплітуди рухів у суглобах. Гоніометрія.	14	2	4	8	
Тема 16. Шкали та опитувальники в клініці порушень діяльності ОРА.	10		2	8	
Тема 17. Оцінка порушення життєдіяльності та соціальних обмежень.	10		2	8	
Тема 18. Рентгенографія. Комп'ютерна та магніторезонансна томографія. Термографія.	10		2	8	
Разом за модулем 2	174	10	28	110	26
Всього годин за курс:	210	12	28	140	30

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема 1. Загальна характеристика засобів та методів у діагностиці рухових можливостей людини.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 2. Фізичний розвиток, його показники і фактори, які його визначають.

Тема 3. Соматоскопія.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Інтерпретація.

Тема 4. Конституція людини та фактори, що її визначають.

- Типи будови тіла.
- Методи визначення та класифікації.

Тема 5. Особливості обстеження травматологічних та ортопедичних хворих.

- Анамнез.
- Огляд
- Пальпація.
- Перкусія.
- Соматометрія.

Тема 6. Антропометрія. Методи оцінки фізичного розвитку.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 7. Дослідження компонентного складу тіла.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 8. Склепіння стопи, їх форма та методи оцінювання.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 9. Постава тіла, методи її оцінювання.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 10. Клінічний аналіз ходи. Постуральний баланс.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 11. Динамометрія.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 12. Ергографія.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 13. Електроміографія.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 14. Мануальне м'язове тестування.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 15. Діагностика вимірювання амплітуди рухів у суглобах. Гоніометрія.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Нормативні показники.

Тема 16. Шкали та опитувальники в клініці порушень діяльності ОРА.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Інтерпретація.

Тема 17. Оцінка порушення життєдіяльності та соціальних обмежень.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Інтерпретація.

Тема 18. Рентгенографія. Комп'ютерна та магніторезонансна томографії. Термографія.

- Характеристика методу.
- Методика проведення.
- Інтерпретація.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (маx = 40 балів)											Модульний контроль (маx = 60 балів)			Загальна кількість балів
Модуль 1											Модуль 2			
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3			МКР 1	МКР 2	МКР 3	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	10	30	20	100
3	3	4	4	4	4	4	4	3	3	4				

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології: монографія / В. М. Мухін. - Л.: ЛДУФК, 2015.-428 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація : [підручник] / В. М. Мухін – Київ : Олімпійська література, 2006. – 472 с.
3. Гері Окамото Основи фізичної терапії / Перекл. з англ. / Окамото Гері – Львів. : Галицька видавнича спілка, 2002. – 294 с.
4. Травматологія та ортопедія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред.: Голки Г. Г., Бур'янова О. А., Климовицького В. Г. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 400 с.
5. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.] ; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.
6. Соколовський В. С. Лікувальна фізична культура : [підручник] / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 234 с.
7. Клинический анализ движений. Анализ походки: Издательство НПЦ - “Стимул”, Иваново, 1996. - 344 с.
8. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
9. Экспериментальные методы в биомеханике: учеб. пособие / под ред. Ю.И. Няшина, Р.М. Подгайца. – Пермь: Изд-во Перм. гос. техн. ун-та, 2008. – 400 с.
10. Методи клінічного дослідження опорно-двигательного апарата в ревматології і ревмоортопедії. М.: ИМА-ПРЕСС. – 2011. – 160 с.
11. Олекса А.П. Ортопедія: Підручник / А.П.Олекса. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2006. – 528 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах ключиці у іммобілізаційний період.
2. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при сколіозі I ступеня.
3. Обґрунтувати методику дослідження компонентного складу маси тіла.
4. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах ключиці у постіммобілізаційний період.
5. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при сколіозі II ступеня.
6. Обґрунтувати методику дослідження амплітуди рухів.
7. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах ключиці у відновний період.
8. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при сколіозі III ступеня.
9. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах лопатки.
10. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при сколіозі IV ступеня.
11. Обґрунтувати методику мануального м'язового тестування.
12. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при вивихах ключиці.
13. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах проксимального сегмента плечової кістки у іммобілізаційний період.
14. Обґрунтувати методику дослідження м'язової сили.
15. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах проксимального сегмента плечової кістки у постіммобілізаційний період.
16. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах проксимального сегмента плечової кістки у відновний період.
17. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при вивихах голівки плечової кістки у іммобілізаційний період.
18. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при діафізарних переломах плечової кістки у постіммобілізаційний період.
19. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при вивихах голівки плечової кістки у постіммобілізаційний період.
20. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при діафізарних переломах плечової кістки у іммобілізаційний період..
21. Обґрунтувати методику дослідження плоскостопості.

22. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при вивихах голівки плечової кістки у відновний період.
23. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при діафізарних переломах плечової кістки у відновний період.
24. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при остеохондрозі попереково-крижового відділу.
25. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при звичному вивиху плеча у іммобілізаційний період.
26. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при ушкодженні ліктьового суглоба у іммобілізаційний період.
27. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при звичному вивиху плеча у постіммобілізаційний період.
28. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при остеохондрозі грудного відділу.
29. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при остеохондрозі шийного відділу.
30. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при звичному вивиху плеча у відновний період.
31. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при ушкодженні ліктьового суглоба у постіммобілізаційний період.
32. Обґрунтувати методику дослідження порушення постави.
33. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при ушкодженні ліктьового суглоба у відновний період.
34. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при вивихах ліктьового суглоба у іммобілізаційний період.
35. Дати клініко-фізіологічну характеристику нервово-рефлекторного впливу фізичних вправ на організм при артритях.
36. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при вивихах ліктьового суглоба у постіммобілізаційний період.
37. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при діафізарних переломах кісток передпліччя у іммобілізаційний період.
38. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при вивихах ліктьового суглоба у відновний період.
39. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при діафізарних переломах кісток передпліччя у постіммобілізаційний період.
40. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при діафізарних переломах кісток передпліччя у відновний період.
41. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при епіфізарних переломах променевої кістки у іммобілізаційний період.
42. Обґрунтувати методику дослідження порушення життєдіяльності.

43. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при епіфізарних переломах променевої кістки у постімобілізаційний період.
44. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при ушкодженні кисті у імобілізаційний період.
45. Обґрунтувати методику дослідження рівноваги та координації.
46. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при ушкодженні кисті у постімобілізаційний період.
47. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при ушкодженні кисті у відновний період.
48. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при порушеннях постави.
49. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах шийки стегна у імобілізаційний період.
50. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах дна таза у II-III період.
51. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах шийки стегна у постімобілізаційний період.
52. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах дна таза у I період.
53. Обґрунтувати методику дослідження інтенсивності та сили болю.
54. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах шийки стегна у відновний період.
55. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах діафіза стегнової кістки у імобілізаційний період.
56. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах переднього півкільця таза у III період.
57. Обґрунтувати методику застосування занять на тренажерах при порушеннях постави.
58. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах діафіза стегнової кістки у постімобілізаційний період.
59. Обґрунтувати методику дослідження постурального балансу.
60. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах діафіза стегнової кістки у відновний період.
61. Обґрунтувати методику антропометричних досліджень.
62. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при ушкодженнях менісків у імобілізаційний період.
63. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах переднього півкільця таза у II період.
64. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при ушкодженнях менісків у постімобілізаційний період.

65. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах переднього півкільця таза у I період.
66. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при ушкодженнях менісків у відновний період.
67. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при компресійних переломах тіл грудних та поперекових хребців у IV період.
68. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах кісток гомілки у іммобілізаційний період.
69. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при компресійних переломах тіл грудних та поперекових хребців у III період.
70. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах кісток гомілки у відновний період.
71. Обґрунтувати методику дослідження м'язової витривалості.
72. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при компресійних переломах тіл грудних та поперекових хребців у II період.
73. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при переломах кісток гомілки у постіммобілізаційний період.
74. Обґрунтувати методику дослідження жирового компоненту маси тіла.
75. Обґрунтувати методику дослідження порушення функцій при компресійних переломах тіл грудних та поперекових хребців у I період.